

atvērtība ir vērtība

Informatīvās kampaņas "Atvērtība ir vērtība" jaunumi
Novembris, 2022

Ir aizritējuši interesanti un dažādiem notikumiem bagāti Sabiedrības integrācijas fonda īstenotās sabiedrības informēšanas kampaņas - "Atvērtība ir vērtība" pieci gadi. Katrs gads ir bijis veltīts kādai no diskriminācijas tēmām.

Šogad visa gada garumā esam runājuši ar sabiedrību īpaši pievēršot uzmanību cilvēku diskriminācijai invaliditātes dēļ. Pieredzes stāsti turpina apliecināt - mēs visi esam tikai cilvēki. Jaunu darba vietu un amatu izziņošana, cilvēkiem ar invaliditāti viesojoties uzņēmumos, zīmju valodas mācīšanās par godu Pasaules Nedzirdīgo dienai - tie ir vien daži no pēdējo mēnešu laikā īstenotajiem notikumiem.

SIF īstenotā projekta "Dažādības veicināšana" septiņu gadu laikā sperti mazāki un lielāki pakāpieni pretī diskriminācijas mazināšanai un tolerances principu iedzīvināšanai Latvijas sabiedrībā. Projekta ietvaros esam ielikuši labus pamatus, lai mazinātu bēgļu un patvēruma meklētāju diskrimināciju, personu diskrimināciju to etniskās izcelsmes, dzimuma, vecuma un invaliditātes dēļ.

Mums kā sabiedrībai ir vēl tāls ceļš ejams, tomēr ir svarīgi novērtēt arī to, ka mēs nestāvam uz vietas. Lai gan teju 60% šogad aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka pašu iespējas novērst ikdienas diskrimināciju ir niecīgas, sabiedrības izpratne par dažādību ir augusi. Tajā pašā laikā jaunākās SKDS aptaujas dati liecina - ja 2017. gadā tikai piektā daļa iedzīvotāju neiebilda pret tādām diskriminācijas riskam pakļautajām grupām kā romi, bēgļi, cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem u. c. kā kaimiņiem, kolēģiem vai draugiem, tad 2022. gadā jau 40%. Esam pārliecināti, ka arī mūsu īstenotās sabiedrības informēšanas kampaņas ir devušas savu artavu sabiedrības viedokļa maiņai.

Par to, cik lielā mērā atvērtība ir vērtība arī Latvijā, runāsim arī kampaņas noslēguma pasākumā 9. novembrī, kas būs skatāms arī tiešraidē sociālajā tīklā Facebook.

Lai arī mūsu, Sabiedrības integrācijas fonda, projekta "Dažādības veicināšana" septiņi gadi straujiem soļiem tuvojas noslēgumam, mēs neliekam punktu! Gluži kā ar visu citu dzīvē - katrs gads bijis piesātināts un notikumiem bagāts, tomēr, iekāpjot finiša taisnē, ir sajūta, ka laiks aizskrējis vēja spārniem. Mēs vēlamies turpināt iesāktu un pateicoties šim projektam turpināsim tādas projektā uzsāktās iniciatīvas kā darba devēju kustību "Dažādībā spēks" un izglītojošus pasākumus darba devējiem par dažādības vadību, jau attīstot padziļinātākas izglītojošas programmas. Arī turpmāk plānojam sadarboties ar jomas speciālistiem, lai Latvijā dažādības vadības principi kļūtu par ikdienu!

Paldies, ka esat kopā ar mums šajā ceļā! Saliedēta un pārticīga sabiedrība ir iekļaujoša un līdztiesīga.

Atvērtība ir vērtība!

Attēls: Zaiga Pūce, Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktore

atvērtība
ir vērtība

SATURS

3

Iekļaujošās komunikācijas zelta atslēdziņas: rīki un attieksme

4

Dod iespēju!

5

Atvērtība ir vērtība!

6

Vai atvērtība ir vērtība arī Latvijā? Kampanjas noslēguma pasākums

7

10 padomi, kā kļūt atvērtākam un iekļaujošākam darba devējam

7

5 padomi, kas jāņem vērā, piesaistot un nodarbinot cilvēkus ar invaliditāti

8

Pasaules Nedzirdīgo diena

9

Aktivitātes pilsētšvētkos un festivālos

11

Dod iespēju dienas

12

Mentoringa dienas: tilts starp darba devējiem un cilvēkiem ar invaliditāti

14

Balvu “Dažādībā ir spēks” iegūst piecdažādībai atvērtākie darba devēji

15

“Atvērtība ir vērtība” pieredzes stāsti

16

Mācību programmas “Skatu Punkti” absolventi jauniegūtās zināšanas jau aktīvi izmanto praksē

Iekļaujošās komunikācijas zelta atslēdziņas: rīki un attieksme

Gunta Anča

Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas „Sustento” valdes priekšsēdētāja

*Attēls: "Atvērtība ir vērtība" eksperte
Gunta Anča*

Komunikācija ir divvirzienu process, un, sazinoties ar cilvēkiem, kuriem ir invaliditāte, ir būtiski izprast, ko īsti nozīmē iekļaujoša komunikācija. Cilvēkam ar invaliditāti tā nodrošina iespēju piekļūt informācijai, un to var panākt, izmantojot dažādus paņēmienus, liekot lietā zināšanas un arī attieksmi.

Iekļaujošajā komunikācijā ir pieejami dažādi rīki, kurus var izmantot, lai cilvēks ar invaliditāti vispār saprastu, ko apkārtējie saka, vai arī varētu ko pateikt citiem. Otra komunikācijas daļa ir saistīta ar attieksmi.

Dažādas pieejas

Invaliditātes veidi ir dažādi – ir psihosociālie, kustību, dzirdes, redzes vai intelektuālās attīstības traucējumi, un saziņai ar katru cilvēku ir savi ieteikumi. Piemēram, ja sarunā piedalās nedzirdīgs cilvēks, tad, nenodrošinot iekļaujošu komunikāciju, viņam saruna šķīstu vien kā mutes plātīšana un žestu rādīšana, bet patiesībā tā nav ne iekļaujoša, ne pieejama. Jābūt zīmju tulkam, kurš sarunu pārtulkotu saprotami. Visās situācijās var palīdzēt dažādi rīki, kas saziņu ļauj padarīt iekļaujošu, lai cilvēks ar invaliditāti saprot, ko apkārtējie saka un varētu sazināties ar citiem.

Bailes kā barjera

Runājot par attieksmi, ļoti bieži jārunā par barjerām jeb to, kā apkārtējie redz cilvēkus ar invaliditāti un kā viņi paši redz citus. Apkārtējiem nereti ir dažādas attieksmes barjeras, piemēram, bailes un nespēja droši sākt sarunu ar tiem, kuriem ir invaliditāte. Tāpat barjera ir nezināšana, informācijas trūkums. Brīžos, kad cilvēks kaut ko nezina un nepazīst, pirmā reakcija ir bailes. Cilvēki no komunikācijas baidās. Veids, kā tam tikt pāri, ir vienkāršs: runāt! Attieksme ir pirmā, kas vajadzīga, jo tā ļauj pieeju atrast. Labā ziņa ir tā, ka Latvijā situācija gadu no gada uzlabojas – gan attieksmes, gan rīku ziņā.

Nezināšana saskarsmi neveicina

Darba vide un izglītības iestādes – tajās cilvēks ar invaliditāti uzturas ilgstoši un regulāri, piemēram, katru dienu iet uz darbu. Bet arī šādās vietās ne vienmēr veidojas iekļaujoša komunikācija. „Sustento” vada dažādus seminārus, un katru reizi, kad runājam ar darba devējiem, mēs sakām: visticamāk, viss neritēs raiti, kad darbavietā sāks strādāt cilvēks ar invaliditāti, jo visam kolektīvam vajadzīga neliela pamācība, skaidrojumi. Tas vajadzīgs tādēļ, lai nezināšanas dēļ neveidotos problēmsituācijas.

Stāsts no dzīves. Darba kolektīvā sāk strādāt vājdzirdīga meitene, ar kuru nav nekādu problēmu sazināties tad, ja sarunājas divi cilvēki. Bet vairāki kolēģi apsēžas pie galda un ļoti vētraini apspriež, kā kopā dosies piknikā. Pēc sapulces vājdzirdīgā meitene atnāk pie mums un raud, jo neko nav sapratusi. Brīdī, kad visi runā vienlaikus, vājdzirdīgs cilvēks nedzird un nesaprot neko. Ja kolēģi šo niansi zinātu, t.i., ja kāds viņiem to būtu pateicis, no šādas situācijas varētu izvairīties pavisam vienkārši – pēc kopīgās sapulces viens no kolēģiem visu svarīgo par pikniku izstāstītu meitenei.

Attieksme veido attieksmi

Runājot par sabiedriskām vietām, mana pieredze ir tāda, ka apkārtējie vienmēr palīdz. Tai pašā laikā ļoti svarīga ir abpusēja sapratne. Ja es dotos uz sabiedrisku vietu un domātu, ka citi nekad man nepalīdzēs, ka es ar ratiņkrēslu tikai braukšu taisni virsū un gan jau visi pavirzīsies malā, tad ir diezgan naivi domāt, ka pārējie to uztvers ar sapratni un prieku. Ja ko tādu gaidi, tad esmu pārlicināta, ka atbilstošu attieksmi arī saņemsi. Bet, ja cilvēkam ar invaliditāti pašam attieksme ir pozitīva, tad arī citi ir saprotoši un atbalstoši. Manuprāt, ļoti liela problēma ir tā, ka cilvēki ar invaliditāti paši nespēj paskaidrot, kādēļ mums kāda palīdzība vai papildus rīki ir nepieciešami. Ir svarīgi runāt.

Baidās būt nepieklājīgs

Iekļaujošajā komunikācijā svarīga ir arī abpusēja sapratne un tolerance. Tomēr cilvēki man ir atzinuši, ka viņi baidās ko jautāt, baidās cilvēku ar invaliditāti aizskart. Nevajag baidīties! Ja šķiet, ka nezini un kaut kas nav skaidrs, labāk pajautāt, nevis baidīties un novērsties. Es vēlētos apgalvot, ka 99,9% cilvēku ar invaliditāti būs ļoti priecīgi paskaidrot, kā ar viņiem var sazināties labāk. Lielākajai daļai tā nav problēma. Piemēram, es ar savu invaliditāti dzīvoju visu mūžu līdzīgi kā ar savu matu krāsu vai kurpju izmēru. To es nevaru mainīt. Tie, kuri invaliditāti ieguvuši samērā nesen, kuriem tā ir jauna pieredze, visticamāk, apvainosies par daudz ko. Tā ir psiholoģiska krīze, un vajadzīgs laiks, lai jauno realitāti pieņemtu.

Dod iespēju!

Platforma “Dod iespēju” ir 2022. gada kampaņas centrālais resurss. Nodrošinot iespēju virtuāli satikties tiem, kam nepieciešams atbalsts, un tiem, kam ir iespēja palīdzēt, platformā kopā tika saņemti 40 pieteikumi palīdzībai no cilvēkiem ar invaliditāti un viņus pārstāvošajām biedrībām. Poga “palīdzēt” kopā nospiesta 70 reižu, savedot kopā vajadzību iesniedzējus un palīdzēt gribētājus. Lai gan jaunus pieteikumus vairs nav iespējams pieteikt, platformā vēl joprojām ir vajadzības, kas gaida organizācijas vai privātpersonas, kurām būtu iespēja tās īstenot.

Ja arī jūsu organizācijai ir resursi un iespējas, iesaistieties un dodiet iespēju. Iesniegtos pieteikumus atradīsiet šeit: dodiespeju.atvertiba.lv.

Dot iespēju ir vienkārši!

Atvērtība ir vērtība!

Informatīvā kampaņa “Atvērtība ir vērtība” tiek īstenota no 2018. gada, un tās mērķis ir veicināt sociālās atstumtības un diskriminācijas riskiem pakļauto personu nodarbinātību un sociālekonomisko iekļaušanos, vienlaikus sekmējot sabiedrības informētību un vispārējo izpratni par diskriminācijas novēršanu un iekļaujošu sabiedrību. Kampaņas piecu gadu laikā tika aktualizēta šādas tēmas:

2018. gads: kampaņa pret bēgļu un patvēruma meklētāju diskrimināciju

“Atvērtība ir vērtība” atklāšanas gads tika veltīts tam, lai vērstos pret Latvijā mītošo bēgļu, patvēruma meklētāju un personu ar alternatīvo statusu diskrimināciju. Kampaņas ietvaros norisinājās dažādas aktivitātes ar mērķi veicināt Latvijas sabiedrības izpratni par bēgļu krīzi Eiropā un bēgļu situāciju mūsu valstī. Kampaņas ietvaros uzrunāti darba

2019. gads: kampaņa pret diskrimināciju etniskās izcelsmes dēļ

2019. gads tika veltīts etniskajai dažādībai, vēršoties pret diskrimināciju etniskās piederības dēļ. Kampaņa tika atklāta ar darba biržas “Atvērtība ir vērtība” publiskošanu, aicinot darba devējus un darba ņēmējus nevadīties pēc stereotipiskiem priekšstatiem, bet pilnvērtīgi izmantot visu darba ņēmēju unikālās prasmes, zināšanas un pieredzi.

2020. gads: dzimumu līdztiesības kampaņa

2020. gada kampaņas tēma tika veltīta dzimumu līdztiesībai. Spēj viņš – spēj viņa, spēj viņa – spēj viņš! Ar šādu devīzi pieteicām kampaņas “Atvērtība ir vērtība” trešo gadu! Kampaņas tematiskais ietvars bija dzimumu līdztiesība Latvijā. Kampaņas laikā vairojām izpratni par šo tēmu un identificējām aktuālos diskriminācijas riskus un rīcības scenārijus to mazināšanai darba tirgū, izglītībā, profesijas izvēlē un ģimenes dzīvē.

2021. gads: kampaņa pret diskrimināciju vecuma dēļ

Vidējais dzīves ilgums visā pasaulē pakāpeniski pieaug, un tas ļauj cilvēkiem ilgāk izbaudīt dzīvi. Pilnvērtīga dzīves baudīšana iespējama vien tad, ja ģimene un pārējā sabiedrība ļauj justies kā pilntiesīgiem sabiedrības locekļiem un arī pats esi gatavs nezaudēt aktivitāti. 2021. gada kampaņas fokuss tika vērsts uz diskrimināciju vecuma dēļ, aicinot novērtēt gados vecākās sabiedrības daļas prasmes un pieredzi.

2022. gads: kampaņa pret diskrimināciju invaliditātes dēļ

Šis ir noslēdzošais kampaņas gads, kurā aktualizē jautājumus, kas saistīti ar diskrimināciju invaliditātes dēļ. Kampaņa tika atklāta ar platformu “Dod iespēju”, kas kļūs par centrālo resursu un arī vadmotīvu visas kampaņas laikā. Platformas mērķis ir aicināt sabiedrību būt atbalstošākiem pret cilvēkiem ar invaliditāti un vairāk iekļaut šo sabiedrības grupu gan darba tirgū, gan sabiedriskajā dzīvē.

Vairāk par aktivitātēm, kas tika īstenotas katra kampaņas gada ietvaros, lasāms **ŠEIT**.

Vai atvērtība ir vērtība arī Latvijā? Kampaņas noslēguma pasākums

Vai sabiedrības izpratne par līdztiesību un dažādību kā vērtību Sabiedrības integrācijas fonda informatīvās kampaņas “Atvērtība ir vērtība” laikā (2018. - 2022.) ir mainījusies? Ko saka dati, ko - eksperti un ko - darba devēji? Vai atvērtība ir vērtība arī Latvijā?

Šī gada 9. novembrī plkst. 11.30 notiks informatīvās kampaņas noslēguma pasākums, kas tiešraidē būs vērojams arī Sabiedrības integrācijas fonda **Facebook vietnē**.

Pasākuma laikā būs iespējams dzirdēt gan kampaņas ekspertu un vēstnešu viedokļus, gan nozares ekspertu diskusiju “Iekļaušana – instruments sabiedrības ilgtnoturībai. Kā sasniegt, izmērīt un noturēt?”

Pasākuma piedalīsies:

- **Zaiga Pūce**, Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktore;
- **Diāna Ponaskova**, komunikācijas speciāliste, invaliditātes aktīvistē un māksliniece;
- **Arnis Kaktiņš**, pētījumu centra SKDS direktors;
- **Ivars Balodis**, apvienības Apeirons valdes loceklis;
- **Agnese Lāce**, PROVIDUS vadošā pētniece migrācijas un integrācijas jomā;
- **Dace Dovidena**, Reitan Convenience Latvia valdes priekšsēdētāja;
- **Dace Helmane**, Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta valdes locekle;
- **Deniss Hanovs**, humanitāro zinātņu doktors un Rīgas Stradiņa universitātes profesors;
- **Laura Zvejniece**, komunikācijas vadības aģentūras Deep White biznesa attīstības vadītāja.

Sabiedrības integrācijas fonda pasākums

“Vai atvērtība ir vērtība arī Latvijā?”

9. novembrī plkst. 11.30-13.30
Facebook tiešraidē

atvērtība ir vērtība

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Attēls: Publicitātes attēls

10 padomi, kā kļūt atvērtākam un iekļaujošākam darba devējam

10 padomi,
kā kļūt atvērtākam
un iekļaujošākam
darba devējam

atvērtība
ir vērtība

REGULĀCIJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Attēls: Video ekrānšāviņš

5 padomi, kas jāņem vērā, piesaistot un nodarbinot cilvēkus ar invaliditāti

5 padomi,
kas jāņem vērā darba devējam,
piesaistot un nodarbinot
cilvēkus ar invaliditāti

atvērtība
ir vērtība

REGULĀCIJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Attēls: Video ekrānšāviņš

Pasaules Nedzirdīgo diena

Vairāk nekā 5% pasaules iedzīvotāju ir ar dažādas pakāpes dzirdes zudumu, liecina Pasaules Veselības organizācijas dati. Latvijā aptuveni 2500 cilvēku sazinās zīmju valodā. Atzīmējot Pasaules Nedzirdīgo dienu, Sabiedrības integrācijas fonds un Latvijas Nedzirdīgo savienība atgādina - būt atbalstošam ir vienkārši. Kā sniegt atbalstu? Apgūsti vienkāršākās zīmes zīmju valodā!

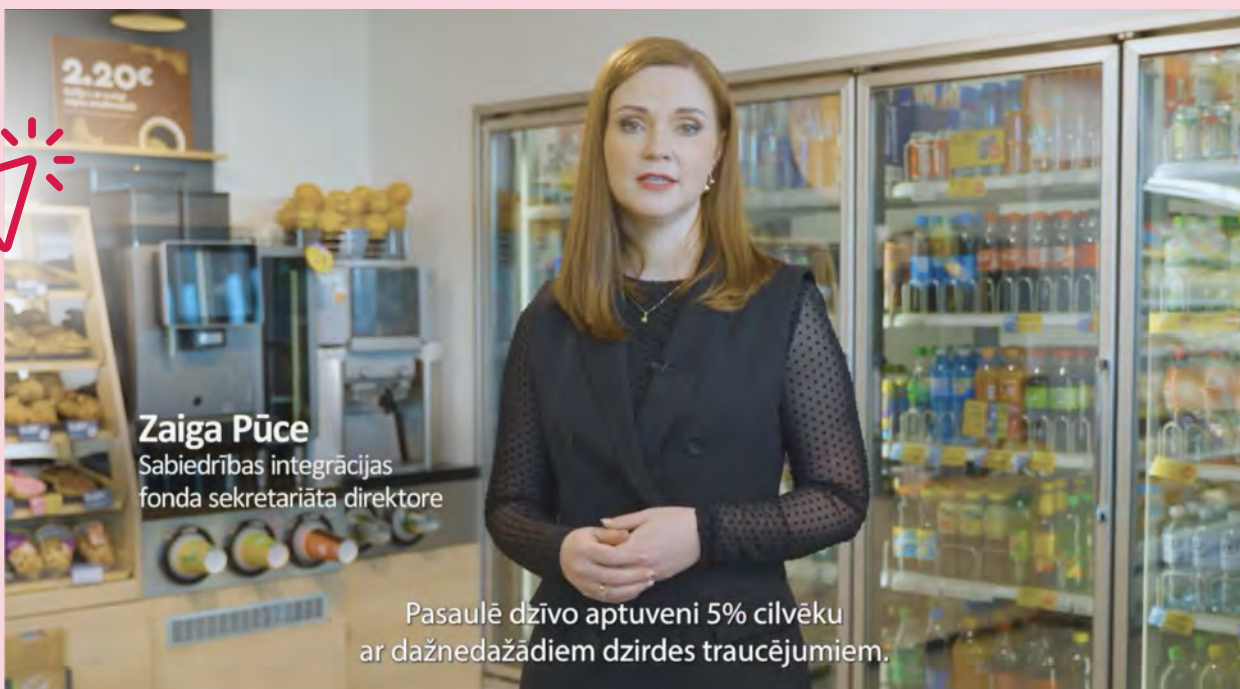
25. septembrī visā pasaulē tika atzīmēta Pasaules Nedzirdīgo diena, savukārt 23. septembrī - Starptautiskā zīmju valodas diena. Katrā valodā zīmju valodas atšķiras - arī Latvijā ir sava latviešu valodas zīmju valoda un latviešu zīmju valodas alfabēts, un tā ir daļa no Latvijas daudzveidīgās valodu ainavas. Katram latviešu valodas vārdam ir sava zīme zīmju valodā, kā arī latviešu zīmju valodas alfabēts. Tāpat pastāv arī zīmes, kuras ir pazīstamas starptautiski un ļauj sazināties cilvēkiem ar dzirdes zudumu arī starptautiskā vidē.

Aktualizējot nedzirdības izraisītu invaliditāti un atzīmējot Pasaules Nedzirdīgo dienu 25.09., Sabiedrības integrācijas fonds kampaņas "Atvērtība ir vērtība" ietvaros kopā ar Latvijas Nedzirdīgo savienību un "Narvesen" aicināja ikvienu klātienē apgūt apgūt pamata zīmes zīmju valodā, kā arī zīmju valodas alfabētu.

Attēls: Pasaules Nedzirdīgo diena 25. septembrī

Kā sasveicināties, pateikt paldies un piedāvāt palīdzību cilvēkam, kurš nedzird? Noskaties **video**:

Attēls: Video ekrānšāviņš

Aktivitātes pilsētšvētkos un festivālos

Rosinot izpratni par ikviena iespējām līdzdarboties iekļaujošas sabiedrības veidošanā un uzsvērtu cilvēku ar invaliditāti spējas un talantus visas vasaras garumā vairākos pilsētas svētkos un festivālos apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar dažādajiem cilvēku ar invaliditāti iespēju stāstiem “Dod iespēju” skapī. Līdzās cilvēkstāstu skapim apmeklētājiem bija iespēja arī izmēģināt veiksmi empātijas spēlē - interaktīvā galda spēlē, kuru var spēlēt ikviens: gan cilvēki ar dažādiem redzes traucējumiem, gan bez tiem. Spēles pamatelementi ir krāsainas figūras ar taktiliem gravējumiem, kas padara to pieejamu cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Vienlaikus spēle sniedz iespēju arī cilvēkiem bez redzes traucējumiem iejusties neredzīgu cilvēku ādā, spēles gaitā aizsedzot acis ar īpašām brillēm, kuras ražojuši cilvēki ar redzes traucējumiem.

Aicinot interesentus izmēģināt spēli, tās autore - produktu dizainere Māra Skuja vadīs empātijas darbnīcu, kuras laikā būs iespējams izziņāt vājredzīgu un neredzīgu cilvēku pasauli, kurā kopā ar pasākuma apmeklētājiem meklēs atbildes uz dažādiem jautājumiem par to, kā pasauli jūt cilvēki ar redzes traucējumiem, tostarp:

*Kādēļ tev būtu jādomā par cilvēkiem, kuri pasauli redz ar citām maņām?
Kādi ir biežāk sastopamie stereotipi par cilvēkiem ar redzes traucējumiem?
Kā izstrādāt produktus, kas pielāgoti dažādām mērķauditorijām?*

Sarunu festivāls “Lampa”

Attēli: Aktivitātes sarunu festivālā “Lampa”

Saulkrastu pilsētas svētki

Attēli: Aktivitātes Saulkrastos

Demokrātijas festivāls Kuldīgā

Attēli: Aktivitātes demokrātijas festivālā Kuldīgā

Rīgas apkaimju svētki Imantā

Attēli: Aktivitātes Rīgas apkaimju svētkos

Darba iespēju festivāls "Visiem!" Rīgā, Vērmanes dārzā

Attēli: Aktivitātes darba iespēju festivālā "Visiem!"

Dod iespēju dienas

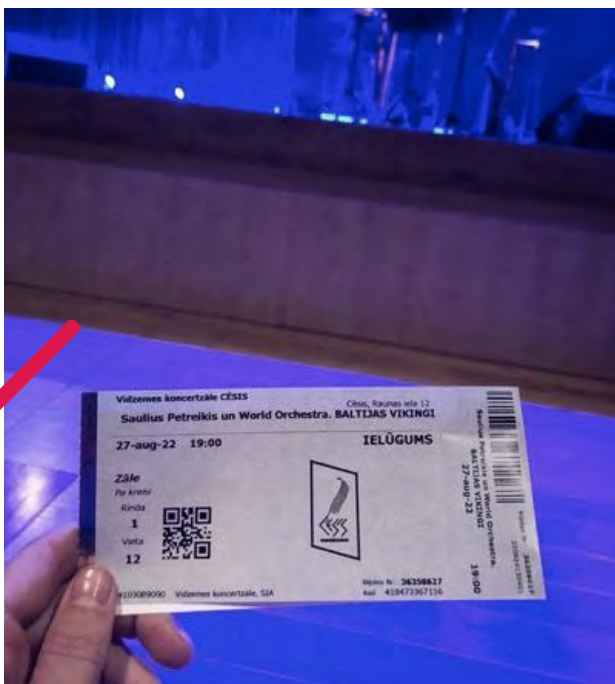
Atbildot uz pieteikumiem platformā dodiespeju.atvertiba.lv, no jūlija līdz septembrim tika īstenotas trīs "Dod iespēju" dienas. To mērķis bija organizēt pašvērtību un motivāciju veicinošas klātienes aktivitātes cilvēkiem ar invaliditāti.

Jūlijā brīvprātīgie kopā ar invalīdu nodibinājumu "Draugi" veica atpūtas vietas labiekārtošanas darbus Mērsragā.

Attēli: "Dod iespēju" diena Mērsragā

Augustā Sabiedrības integrācijas fonda darbinieki kopā ar Latvijas Neredzīgo biedrības Vidzemes teritoriālās organizācijas biedriem devās uz koncertu "Baltijas Vikingi" Vidzemes koncertzālē, kur kā brīvprātīgie nodrošināja pavadonību cilvēkiem ar redzes traucējumiem.

Attēli: "Dod iespēju" diena Cēsīs

Septembrī Sabiedrības integrācijas fonda darbinieki kā brīvprātīgie pavadoņi kopā ar Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” biedriem “Dod iespēju” dienā devās uz Latvijas Nacionālo mākslas muzeju, lai kopā baudītu mākslu.

Attēli: "Dod iespēju" diena Rīgā

Lai gan, kampaņai noslēdzoties, jauni pieteikumi platformā vairs netiek pieņemti, platformā ir virkne biedrību pieteikumu, kas vēl gaida to īstenošanu.

Dosim iespēju! Vairāk dodiespeju.atvertiba.lv

Mentoringa dienas: tilts starp darba devējiem un cilvēkiem ar invaliditāti

Divās mentoringa dienās durvis vēra dažādu nozaru uzņēmumi, stāstot par savu ikdienu, darbiem un iespējām nodarbināt cilvēkus ar invaliditāti. Lai iepazītos ar dažādiem amatiem, profesijām un izmēģinātu savus spēkus iepriekš nepazīstamā nozarē, šo divu dienu laikā uzņēmumos viesojās teju 20 cilvēki ar invaliditāti. Sava nama durvis atvēra dažādu nozaru uzņēmumi: SIA „Narvesen Baltija”, kas ir mazumtirdzniecības franšīzes tīklu “Narvesen”, “Preses serviss” un kafejnīcu ķēdes “Caffeine” pārvaldošais uzņēmums, kā arī vides pakalpojumu uzņēmums “Clean R”.

Attēls: Mentoringa dienas uzņēmumos

Viesojoties uzņēmumos, cilvēkiem bija plaša iespēja dažādus darbus izmēģināt praktiski, piemēram, šķirot makulatūru, papildināt preces veikala plauktā, drukāt cenu zīmes, pagatavot maltīti vai kafiju, pasūtīt kancelejas preces un pēc tam dokumentus reģistrēt sistēmā. Atsauksmes ir pozitīvas. Piemēram, Ņina pārliecinājās, ka cilvēki ar invaliditāti var strādāt uzņēmumā „Narvesen”, jo tur darbinieki ir atvērti, laipni un nesamāksloti. Ritai ļoti patika iespēja reāli iepazīt biroja administratores ikdienu, bet Ināra novērtēja iespēju izmēģināt darboties ar profesionālu kafijas aparātu. Voldemārs mentoringa dienas vērtē kā aizraujošu un interesantu pasākumu, kurā viņš varēja darboties praktiski un gūt prieku par izdošanos. Arī Oskars uzteic iespēju strādāt, sakot, ka vēlētos apgūt aizvien jaunas profesijas un izmēģināt spēkus arī citos uzņēmumos un citās profesijās.

Vides pakalpojumu uzņēmumā „Clean R” arī iepriekš ir strādājuši cilvēki ar invaliditāti, taču šādā aktivitātē uzņēmums piedalījās pirmo reizi un par to ir gandarīts. “Mūsaprāt, šie cilvēki ir nenovērtēta darba tirgus daļa, un, piedaloties projektā, vēlamies sabiedrībai un jo īpaši cilvēkiem ar invaliditāti parādīt “Clean R” atvērtību un gatavību veidot visiem pieejamu un iekļaujošu darba vidi,” teica “Clean R” ilgtspējas vadītāja Inga Kriekle.

Attēli: Mentoringa dienas uzņēmumos

Balvu “Dažādībā ir spēks” iegūst pieci dažādībai atvērtākie darba devēji

Šī gada septembrī Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) īstenotās kustības “Dažādībā ir spēks” svinīgās apbalvošanas ceremonijas laikā pieci Latvijas darba devēji saņēma apbalvojumus par iekļaujošas darba vides veidošanu. 2022.gadā par veiksmīgākajiem dažādības vadības un iekļaujošas darba vides ieviešējiem atzīti SIA “Omniva”, SIA “Reitan Convenience Latvia”, SIA “RIMI Latvia”, VAS “Latvijas Loto” un SIA “Trelleborg Wheel Systems Liepaja LSEZ”.

2022.gadā darba devēju kustības “Dažādībā ir spēks” pašnovērtējumam pieteicās un veica 46 darba devēji. Savukārt piecu gadu laikā kopš kustības dibināšanas iniciatīvā iesaistījušies jau 124 darba devēji, kas savā ikdienas darbā veicina atvērtību dažādām sabiedrības grupām, saskatot, ka dažādība ir resurss un konkurences priekšrocība.

Kustība apbalvoja arī citus dalībniekus – darba devējus par kāda īpaša aspekta īstenošanu darba vidē: Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” tika izteikta atzinība “Par vērienīga ziedojuma sniegšanu Ukrainai”; uzņēmumam SIA “Azeron” – “Par izcilu pieejamības nodrošināšanu darba vidē”; SIA “Austrumlatvijas koncertzāle” tika izteikta pateicība “Par radošu kultūras piedāvājumu risinājumu piedāvāšanu Latgales reģiona iedzīvotājiem un jauno talantu kultūras menedžmentā atbalstu”; bet uzņēmumam VSIA “Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari”” – “Par jauno talantu attīstību rehabilitācijas nozarē un atbalstu Ukrainas mediķu izglītošanā par darbu ar cilvēkiem, kuriem nepieciešama rehabilitācija kara izraisītu traumu rezultātā”. Apdrošināšanas uzņēmuma ADB “Gjensidige” Latvijas filiālei tika izteikta atzinība “Par darbinieku labbūtības un psihoemocionālās veselības veicināšanu”, bet valsts AS “Valsts nekustamie īpašumi” – “Par būtisku ieguldījumu sadarbības veidošanā ar vietējo kopienu un koncepta “aktivitātēs bāzēts birojs” popularizēšanu valsts pārvaldē.

Plašāka informācija par balvas saņēmējiem [ŠEIT](#).

Kustības dalībnieki un laureāti gada nogalē saņems īpašas apmācības, lai uzsāktu vai attīstītu dažādības vadības un iekļaujošas darba vides pieeju ieviešanu darba vidē.

Attēls: “Dažādībā ir spēks” balvas darba devējiem

“Atvērtība ir vērtība” – pieredzes stāsti

“Darbs nav tikai socializēšanās. Darbs sniedz pilnvērtīgu dzīvi!”

Natālija Jermolajeva ir spilgts piemērs teicienam: “Nekad nesaki nekad!”. Skolas laikā viņa visnotaļ pārliecinoši mājturības skolotājam uzsvēra, ka “nemūžam nešūs un ar šūšanas lietām nenodarbosies”. Bet kopš 2016. gada Natālija ir apģērbu dizainere, sociālā uzņēmēja un projekta “OWA” vadītāja, kopumā nodarbinot 7 darbiniekus, no tiem 4 cilvēkus ar invaliditāti. “Cilvēks ar invaliditāti var strādāt un drīkst strādāt! Jāizvēlas stabila profesija, kurā var strādāt arī ar invaliditāti. Ir jāatrod arods, kas ir pieprasīts visos laikos, jebkurā pasaules vietā,” ir pārliecināta Natālija.

Uzņēmēja uzskata, ka viena no galvenajām lietām dzīvē, kas sniedz stabilitāti arī cilvēkiem ar invaliditāti, ir izglītība, tāpēc pati šobrīd studē maģistru programmā “Dizaina inženierija”, tādējādi iegūstot jau trešo izglītību. “Mums, cilvēkiem ar invaliditāti, ir jābūt aizmugurei jeb drošības spilvenam. Ne vienmēr drošības spilvens ir tikai nauda – tas var būt gan zināšanas, gan iemaņas. Tāpēc izglītība ir tik svarīga,” teic uzņēmuma vadītāja.

Natālijas iedvesmojošo pieredzes stāstu iespējams noskatīties **ŠEIT**.

Attēls: Video ekrānšāviņš

“Mana dzīve ir iespēja!”

Tā par savu dzīvi izsakās Annija Kļaviņa, kura arī uzskata, ka cilvēkiem ar invaliditāti vajag uzdrošināties, iesaistīties, meklēt un pieņemt savas iespējas, lai arī bieži spert pirmo soli ir grūti – par to pārliecinājusies savā dzīvē arī pati. “Savā dzīvē es esmu tas, kas vēlos būt un mana invaliditāte nav šķērslis. Mana dzīve ir iespēja un es esmu gandarīta par visām iespējām!”

Annija savā dzīvē atradusi vaļasprieku, kas sniedz gan gandarījumu, gan arī ienākumus – kāzu rotu darināšanu, tomēr kādu dienu jaunā sieviete vēlētos strādāt arī algotu darbu. “Es būtu gatava strādāt. Ja nāktu kāds piedāvājums no darba devēja, kurš izprot manu situāciju – vajadzību ik pa brīdim atpūtināt muguru, atgulties, iespējams strādāt samazinātu darba laiku un nepieciešamību pielāgot vidi, es tiešām būtu gatava.”

Tāpat Annija uzskata, ka cilvēkiem ar invaliditāti darba iespēju ir ļoti maz, kas ir skumji, jo cilvēki izmisīgi meklē darbu, bet bieži tam nav rezultātu, tāpēc viņa aicina darba devējus, kuriem ir potenciāls, dod šādu iespēju. Annija ar prieku atceras laikus, kad viņa aktīvi sportoja parabobslejā. Sportošana ļāva pārvarēt bailes no ātruma, kuras iemājoja jaunajā sievietē pēc liktenīgās avārijas, kā arī pārvarēt pašai sevi.

Annijas pieredzes stāstu iespējams noskatīties **ŠEIT**.

Attēls: Video ekrānšāviņš

Mācību programmas “Skatu Punkti” absolventi jauniegūtās zināšanas jau aktīvi izmanto praksē

Neraugoties uz globālās pandēmijas radītajiem izaicinājumiem, mācību programma “Skatu Punkti” ir veiksmīgi noslēgusies. Šo piecu gadu laikā to absolvējuši 1023 dalībnieki – dažādu uzņēmumu, valsts un pašvaldību iestāžu un nevalstisko organizāciju pārstāvji no visas Latvijas, kuri pieredzējušu ekspertu vadībā apguva praktiskas iemaņas, kā neapmaldīties plašajos dažādības labirintos.

Jāatzīst, šo mācību mērķis bija gana ambiciozs – palīdzēt darba devējiem un darba ņēmējiem ne vien iepazīt un izprast citādo, bet arī apzināties dažādības plašās iespējas. Kā nekā, dažādu pētījumu dati liecina, ka tieši darba tirgū diskriminācija Latvijā ir sastopama visbiežāk. Piemēram, pēdējā gada laikā atšķirīgu attieksmi darba vidē piedzīvojis teju katrs piektais strādājošais Latvijas iedzīvotājs. (Kantar, 2022)

Tomēr dalībnieku atsauksmes liecina, ka plānotais mērķis ir sasniegts un, iespējams, pat pārsniegts. Pirmkārt, nu arī lielākie skeptiķi, un tādu mācību “Skatu Punkti” dalībnieku vidū bija patiesi daudz, ir vienisprātis – no aizspriedumiem un stereotipiem, kas ir galvenais diskriminācijas cēlonis, nav brīvs neviens; arī tie, kuri ir pārliecināti, ka ir atvērti visam un visiem. Otrkārt, lielākā daļa šīs mācību programmas absolventu atzīst, ka aktīvi izmanto tajās iegūtās zināšanas praksē.

Piemēram, Sanda Bergmane-Behmane, “AirBaltic” biznesa partnere personālvadības jautājumos, atklāj, ka mācībās guvusi ne tikai plašāku izpratni par dažādību un ar to saistītajiem problēmjautājumiem, kas lieti noder, strādājot tik starptautiskā un “vīrišķīgā” nozarē kā aviācija. No dažādajiem pieredzes stāstiem, kas ir mācību “Skatu Punkti” lielākā pievienotā vērtība, viņa smēlusies arī praktiskas idejas iekļaujošas uzņēmuma darba vides izveidei.

Vērtīgas idejas šādas vides izveidei, kā arī darbinieku produktivitātes kāpināšanai mācību laikā guvis arī Līvānu 1.vidusskolas direktors Gatis Pastars. Viņš ir pārliecināts – labākais veids, kā veicināt dažādības pieņemšanu jebkurā komandā un sabiedrībā kopumā, ir uzskatāmi parādīt, kā rīkoties, saskaroties ar citādo.

Tikmēr “Reitan Convenience Latvia” Ilgtspējas un projektu vadītāja Natalja Arbeitere norāda, ka mācībās “Skatu Punkti” gūtajām zināšanām ir praktisks pielietojums dažādos darbinieku attīstības posmos, sākot ar pieņemšanu darbā, adaptāciju, attīstību, novērtēšanu un beidzot ar talantu vadību. Taču īpaši noderīgas tās ir darbinieku savstarpējās ikdienas komunikācijas un komunikācijas ar klientiem uzlabošanā.

Komunikācijas aspektu, runājot par galvenajām atziņām, ko guvis mācību “Skatu Punkti” laikā, uzsver arī basketbola treneris un asociācijas “Dzīvesprieks” valdes loceklis Uvis Helmanis: “Ļoti nozīmīga loma dažādības vadībā ir komunikācijai – kam, ko un kā tieši sakām. Jo dažkārt ar vārdiem cilvēku var aizskart vairāk kā ar darbiem. Piemēram, pārdomāta vietniekvārdu “viņš” vai “viņa” lietošana sarunā ar personu, kura ir savas dzimuma identitātes meklējumos, var šo cilvēku iedvesmot lieliem darbiem un panākumiem.”

Savukārt Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes direktora vietniece Ilze Jankova atklāj, ka pēc mācībām nostiprinājusies viņas pārliecība, ka dažādības vadība ir ļoti svarīga ikvienai organizācijai: “Iegūtās zināšanas man ļauj gan precīzāk atpazīt ar dažādību un toleranci saistītās situācijas ikdienā, gan arī efektīvāk tās risināt. Piemēram, tagad daudz rūpīgāk izvērtēju mūsu IT sistēmu lietojamību, lai tās būtu piekļūstamas dažādiem lietotājiem.”

Kaut dažādība ir viena no kompānijas “Tietoevry” pamatvērtībām, tāpēc tajā jau tiek īstenota kvalitatīva dažādības vadības politika, arī šī uzņēmuma darba devēja tēla speciāliste Zane Sandra Tērpa mācību “Skatu Punkti” laikā guvusi virkni vērtīgu zināšanu, kas lieti noder ikdienas darbā.

“Šīs mācības sniedza padziļinātu izpratni par uzņēmumu iespējām mazināt aizspriedumus, pārvarēt ar tiem saistītos izaicinājumus un kļūt vēl atvērtākiem dažādībai, pielāgojot darba vidi un darba apstākļus visiem esošajiem un potenciālajiem darbiniekiem neatkarīgi no viņu dzimuma, vecuma, veselības stāvokļa un citiem aspektiem. Tās uzskatāmi parādīja, ka, veidojot pieejamu vidi, ieguvēji ir pilnīgi visi – ne vien atsevišķi indivīdi, bet arī uzņēmēji, sabiedrība un valsts kopumā!” tā Z.Tērpa.

Plašāka informācija par mācību programmu “Skatu Punkti” un tās aktualitātēm pieejama tīmekļvietnē www.skatupunkti.lv un Facebook lapā [Facebook.com/dazadibasveicinasana](https://www.facebook.com/dazadibasveicinasana).

Attēls: “Skatu punkti” mācības

atvērtība
ir vērtība

Aicinām sekot līdzi arī “Atvērtība ir vērtība” notikumiem atvertiba.lv un sociālo tīklu vidē!

Vairāk par kampaņu un sadarbības iespējām: atvertiba@dazadiba.lv.

Ja turpmāk nevēlaties saņemt “Atvērtība ir vērtība” ziņas, norādiet to atbildē uz šo e-pastu.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds